

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu: Jak okres wiosennej migracji i sezonu lęgowego wpływa na dynamikę infekcji malarycznych u długodystansowego migranta – rokitniczki *Acrocephalus schoenobaenus*?

2. Czas trwania projektu: 4 lata i 4 miesiące

3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów): endopasożyty, ptasia malaria, migracja, rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*

4. Cel projektu (art. 3 ustawy) (wpisać odpowiednią kategorię z poniższych): A

A. Badania podstawowe

B. Badania translacyjne lub stosowane

C. Badania mające na celu zachowanie gatunku

D. Badania z zakresu medycyny sądowej

E. Badania zapewniające poprawę dobrostanu zwierząt lub warunków chowu lub hodowli zwierząt gospodarskich

F. Badania w celu opracowania i produkcji produktów leczniczych, środków spożywczych, pasz lub innych substancji lub produktów, lub badań ich jakości, skuteczności lub bezpieczeństwa stosowania

G. Badania w celu ochrony środowiska naturalnego

H. Badania w celu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Należy określić cel naukowy lub edukacyjny doświadczenia, w tym przewidywane szkody, jakie może ono spowodować u wykorzystywanych zwierząt, i korzyści, jakie przyniesie ono dla rozwoju nauki i dydaktyki. Maksymalnie 250 słów, tekst musi być zrozumiały dla niespecjalisty.

Celem badań jest rozpoznanie dynamiki infekcji malarycznych u rokitniczki *Acrocephalus schoenobaenus* w trakcie wiosennej migracji i sezonu lęgowego oraz określenie charakteru powiązania tych zmian z kondycją, jakością osobniczą, wysiłkiem migracyjnym i lęgowym ptaków. Chwytność osobników w sieci ornitologiczne zostanie wykonana zgodnie z przyjętymi międzynarodowymi standardami obrączkowania ptaków. Po krótkotrwałym przetrzymaniu (celem oznakowania obrączką, wykonania pomiarów biometrycznych i pobrania niewielkiej próbki krwi) wszystkie osobniki zostaną natychmiast uwolnione w miejscu schwytania. Wielkość próby została zminimalizowana do poziomu pozwalającego przeprowadzić wiarygodną analizę statystyczną w tego rodzaju badaniach. Planowane czynności nie są niebezpieczne dla ptaków i co najwyżej generują krótkotrwały dystres (związany z

chwyтaniem, przetrzymywaniem w ręku, dokonywaniem pomiarów, czy pobieraniem krwi). Nie wykazano znaczącego niepokoju, ani nawet negatywnego wpływu tych zabiegów na zachowanie ptaków bezpośrednio po wykonaniu procedury. Wyniki pozwolą lepiej zrozumieć znaczenie okresu migracji w inicjowaniu nawrotów infekcji hemopasożytniczych u ptaków, wpływ infekcji na czas przylotu i wynik konkurencji o terytorium i partnera, a w konsekwencji osiągnięty sukces lęgowy migrantów. Projekt umożliwi rozstrzygnięcie, czy do transmisji pasożytów dochodzi podczas migracji i/lub sezonu lęgowego. Pozwoli również pogłębić wiedzę na temat relacji między obciążeniem pasożytami krwi i zmiennością genów MHC oraz ich wpływem na system kojarzeniowy badanego gatunku.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA W DOŚWIADCZENIU

Rokitniczka (osobniki dorosłe): 800 (do 200 ad./rok w ciągu całego okresu badań, tj. 4 sezonów lęgowych)

Rokitniczka (podloty i lotne młodociane): 120 (do 30 os./rok w ciągu całego okresu badań, tj. 4 sezonów lęgowych)

Rokitniczka (pisklęta): 400 (średnio 5 pull/gniazdo; do 100 pull/rok, pochodzących z ok. 20 gniazd/rok w ciągu całego okresu badań, tj. 4 sezonów lęgowych)

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA¹

Przygotowując projekt badawczy, sprawdzono istniejący stan wiedzy w zakresie objętym wnioskiem. Na podstawie przeszukania baz naukowych i dostępnej literatury, stwierdzono, że planowane badania nie były dotychczas prowadzone, a prezentowany projekt ma charakter nowatorski i pozwoli poszerzyć wiedzę w dziedzinie ekologii ewolucyjnej, behawioralnej i parazytologii. Jego wyniki pozwolą lepiej poznać przestrzenną i czasową dynamikę infekcji malarycznych w rocznym cyklu aktywności ptaków wędrownych, znaczenie okresu migracji w inicjowaniu nawrotów infekcji, wpływ infekcji na czas przylotu i wynik konkurencji o terytorium i partnera, a w konsekwencji osiągnięty sukces lęgowy. Badania będą miały istotne znaczenie dla rozpoznania obszarów i mechanizmów transmisji pasożytów,

¹ Przy wypełnianiu wzorować się na instrukcji wypełniania wniosku W1 punkt. 8

pozwolą również pogłębić wiedzę na temat relacji między obciążeniem pasożytami krwi i zmiennością genów MHC oraz ich wpływem na system kojarzeniowy badanego gatunku.

Specyfika tematu nie pozwala na zastąpienie obiektu badań innym gatunkiem, np. zwierzęciem bezkręgowym, ponadto badania muszą być wykonane w warunkach naturalnych. Obiekt badań występuje tylko w stanie dzikim. Nie istnieją jego hodowle, z których osobniki mogłyby być wykorzystane w niniejszych badaniach. Odławianie i obrączkowanie ptaków jest monitorowane przez centrale obrączkowania i jak dotąd nie stwierdzono negatywnego wpływu tych zabiegów na ptaki. Aspekty poruszone w niniejszym wniosku nie mogą być analizowane także z pominięciem pobierania krwi. Opisany przebieg procedury jest od dawna powszechnie stosowany w badaniach ekologicznych uwzględniających infekcje pasożytami krwi u ptaków. Nie stwierdzono żadnych negatywnych oddziaływań, a nawet wpływu tych zabiegów na zachowanie ptaków bezpośrednio po wykonaniu procedury. Wielkość próby została zminimalizowana do poziomu pozwalającego przeprowadzić wiarygodną analizę statystyczną w tego rodzaju badaniach i umożliwiającą wykrycie istotnych różnic pomiędzy grupami. Wykonawcy projektu od wielu lat prowadzą badania populacyjne i behawioralne dzikich ptaków i posiadają długoletnie doświadczenie w wykonywaniu wszystkich czynności w ramach opisanej procedury (chwytywanie, obrączkowanie, pomiary biometryczne, pobieranie krwi).

8. Projekt jest objęty oceną retrospektywną²

- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy
- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy
- ☐ NIE

² Wypełnia właściwa lokalna komisja etyczna ds. doświadczeń na zwierzętach. Należy zaznaczyć właściwe pole.